

Nr 19.

Ankom till riksdagens kansli den 2 april 1943 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 21 juni 1940 (nr 645) om skyldighet att bortföra varuförråd, m. m.

Genom en den 5 mars 1943 dagtecknad proposition, nr 99, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

1) L a g

om fortsatt giltighet av lagen den 21 juni 1940 (nr 645) om skyldighet att bortföra varuförråd.

Härigenom förordnas, att lagen den 21 juni 1940 om skyldighet att bortföra varuförråd, vilken jämlikt lag den 30 juni 1942 (nr 478) gäller till och med den 30 juni 1943, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1944.

2) L a g

om fortsatt giltighet av lagen den 21 juni 1940 (nr 647) med vissa tillfälliga bestämmelser angående panträtt enligt lagen den 20 juni 1924 (nr 298) om viss panträtt i spannmål.

Härigenom förordnas, att lagen den 21 juni 1940 med vissa tillfälliga bestämmelser angående panträtt enligt lagen den 20 juni 1924 (nr 298) om viss panträtt i spannmål, vilken jämlikt lag den 30 juni 1942 (nr 479) gäller till och med den 30 juni 1943, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1944.

3) Lag

om fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1942 (nr 480) med vissa tillfälliga bestämmelser angående panträtt enligt lagen om viss panträtt i spånadslin och hampa.

Härigenom förordnas, att lagen den 30 juni 1942 med vissa tillfälliga bestämmelser angående panträtt enligt lagen om viss panträtt i spånadslin och hampa, vilken gäller till och med den 30 juni 1943, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1944.

Den 21 juni 1940 utfärdades *dels lag* (nr 645) om skyldighet att bortföra varuförråd, *dels ock lag* (nr 647) med vissa tillfälliga bestämmelser angående panträtt enligt lagen den 20 juni 1924 (nr 298) om viss panträtt i spannmål. Båda lagarna gälla — enligt lagar den 30 juni 1942, nr 478 och nr 479 — till och med den 30 juni 1943. Vidare utfärdades den 30 juni 1942 lag (nr 480) med vissa tillfälliga bestämmelser angående panträtt enligt lagen om viss panträtt i spånadslin och hampa; den sålunda utfärdade lagen gäller ävenledes till och med den 30 juni 1943.

Lagen om skyldighet att bortföra varuförråd har tillkommit för att möjliggöra bortförande tvångsvis av varuförråd i enskild ägo i sådant fall, där bortförandet finnes erforderligt till förhindrande av att förrådet i händelse av krig genom fiendens åtgöranden förstöres eller eljest går förlorat samt bortförandet icke kan förväntas komma till stånd på frivillighetens väg. Föreskrift om bortförande meddelas av Kungl. Maj:t eller den Kungl. Maj:t därtill bemyndigat. I enahanda ordning må föreskrift meddelas, att viss vara eller särskilt parti av sådan vara ej må föras till visst område av riket eller ock må föras till visst område av riket allenast efter tillstånd. För att lagens materiella bestämmelser skola träda i tillämpning erfordras, enligt 1 §, särskilt förordnande därom. Sådant förordnande må meddelas vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden. Förordnande meddelas av Kungl. Maj:t med riksdagens samtycke, dock att, när riksdagen ej är samlad, provisoriskt förordnande må meddelas av Kungl. Maj:t ensam. Sedan 1940 års lagtima riksdag enligt skrivelse nr 382 lämnat samtycke i förenämnda hänseende, har Kungl. Maj:t genom kungörelse den 21 juni 1940, nr 646, förordnat, att lagens bestämmelser tills vidare skola äga tillämpning, varjämte Kungl. Maj:t samma dag, med stöd av i lagen lämnat bemyndigande, utfärdat förordning (nr 648) med närmare bestämmelser angående tillämpning av lagen.

Lagen med vissa tillfälliga bestämmelser angående panträtt enligt lagen om viss panträtt i spannmål har till syfte att möjliggöra att förråd av spannmål, som är pantförskrivet enligt lagen om viss panträtt i spannmål, må kunna bortföras utan att därigenom panthavarens rätt äventyras. Lagen med vissa tillfälliga bestämmelser angående panträtt enligt lagen om viss panträtt i spånadslin och hampa åsyftar att i enahanda ordning möjliggöra bortförande av förråd, som är pantförskrivet enligt lagen om viss panträtt i spånadslin och hampa.

Föredragande departementschefen, statsrådet Gjores, har i propositionen anfört, att under rådande förhållanden behov alltjämt förelåge av en lagstiftning, enligt vilken varuförråd, då så med hänsyn till läget funnes påkallat, kunde tvångsvis bortföras, och därför föreslagit, att giltighetstiden för ifrågavarande lagstiftning förlänges till och med den 30 juni 1944.

Lagrådet har lämnat lagförslagen utan erinran.

Utskottet har vid sin granskning av de genom propositionen framlagda förslagen ej funnit anledning till erinran mot desamma. Utskottet får alltså hemställa,

Utskottet.

att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition.

Stockholm den 2 april 1943.

På andra lagutskottets vägnar:

KERSTIN HESSELGREN.

Vid ärendets behandling hava närvarit

från första kammaren: herrar *Norman**, *Wistrand*, *Forslund*, *Löfvander*, *Nils Elowson**, *Carl Erik Ericsson**, *Holmbäck* och *Näsström**;

från andra kammaren: fröken *Hesselgren*, herr *Olovson* i Västerås*, fröken *Andersson*, herrar *Hallagård**, *Cruse**, *Holm**, fru *Johansson* och herr *Larsson* i Östersund*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.